

Як висновок, зазначимо, що до початку ХХІ ст. історія розвитку економічної теорії нагромадила безліч різних трактувань ресурсів страховика, його потенціалу та ресурсного потенціал страховика загалом. Більшість наявних теорій розкриває сутність ресурсного потенціалу через сукупність і раціональну структуру трудових, фінансових та інформаційних ресурсів.

Дослідивши соціально-економічну сутність поняття “ресурсний потенціал страховика”, відзначимо, що подальші напрацювання мають бути спрямовані на обґрунтування особливостей в управлінні ним у сучасних умовах.

Література

1. Бабина О.Є. Потенціал як системна економічна категорія / О.Є. Бабина // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2011. – № 36. – С. 23-26.
2. Бай С.І. Розвиток організації: політика, потенціал, ефективність: монографія / С.І. Бай. – К.: КНТЕУ, 2009. – 280 с.
3. Економічна енциклопедія / Редкол.: С.В. Мочерний та ін. – [Т. 3]. – К.: Вид. центр “Академія”. – 2002. – 952 с.

Логвін О. В., ст. гр. ФСГм-11

Кулина Г. М., к.е.н.

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПЕРЕСТРАХОВИХ БРОКЕРІВ В УКРАЇНІ

Ринок перестрашування є ефективною формою організації економічних відносин у страховому секторі, що допомагає перерозподіляти ризики страховиків і налагоджувати фінансово-економічні зв'язки між суб'єктами ринкових відносин. Ефективність його функціонування залежить від діяльності його учасників, особливо перестрахових брокерів. Зважаючи на те, що в Україні діяльність перестрахових брокерів є вкрай обмеженою, одним із важливих завдань подальшого розвитку професійного ринку перестрашування є забезпечення сприятливих умов щодо функціонування зазначених страхових посередників.

Дослідженню питання функціонування перестрахових посередників присвячені праці таких вчених, як: В. Базилевич, Н. Внукова, О. Гаманкова, Л. Горбач, О. Залетов, О. Кнейслер, О. Козьменко та інших. Віддаючи належне існуючим напрацюванням та не применшуючи їх вагомості, слід зазначити, що питання функціонування вітчизняних перестрахових брокерів потребують детальнішого розгляду з метою окреслення шляхів їх розвитку в умовах нестабільності економічної системи.

На вітчизняному перестраховому ринку інститут страхових посередників має доволі формальний характер, а організація перестраховальних відносин

відбувається без участі перестрахових брокерів. Це підтверджується практично відсутністю даних про обсяги їх діяльності, перелік перестраховальників, з якими вони співпрацюють тощо. Лише окремі із діючих брокерів надають інформацію, за якими видами страхування перестраховуються ризики. Це свідчить про нерозвиненість цього сегмента страхового ринку.

Загалом в Україні станом на 1 січня 2016 року функціонувало 50 перестрахових брокерів (рис. 1.).

Рис. 1. Динаміка кількості страхових/перестрахових брокерів і страхових компаній в Україні за 2011-2015 рр.

Примітка. Побудовано автором на основі [1].

Як видно з рис. 1, починаючи з 2012 р. спостерігається тенденція до зменшення кількості перестрахових брокерів. Це пояснюється проявами економіко-політичної нестабільності та жорстким законодавчим забезпечення їх діяльності. При цьому нестабільність економіки країни обумовлює зростання попиту на якісний і надійний страховий захист. Однак за таких умов вибір падає на ті компанії, які є фінансово стабільними і знаними на страховому ринку. Особливої популярності набули компанії з іноземним капіталом. Зокрема, якщо порівняти обсяги премій, сплачених перестраховикам-резидентам за участю брокерів, та обсяг премій, сплачених перестраховикам-нерезидентам, то можна зробити висновок про переважання других, тобто йдеться про страховиків, котрі співпрацюють із закордонними партнерами. У табл. 1 наведено розрахунки частки премій, переданих у перестраховування за участю брокерів протягом 2010-2014 рр.

Основні показники функціонування перестрахових брокерів в Україні за 2010-2014 рр.

Показники	Роки				
	2010	2011	2012	2013	2014
Обсяги сплаченої перестрахової премії, млн. грн.	10745,2	5906,2	2522,8	8744,8	9704,2
Обсяги премії, сплаченої перестраховикам-резидентам за участю брокерів, млн. грн.	12,5	12,4	4,9	5,6	8,9
Обсяги премії, сплаченої перестраховикам-нерезидентам за участю брокерів, млн. грн.	215,7	255,6	364	422,5	345,3
Частка премій, сплачених перестраховикам за участю брокерів, %	2,12	4,54	14,62	4,9	5,5

Примітка. Складено автором на основі [2].

Як видно з даних табл. 1, існує вагома різниця між обсягами загальних перестрахових премій та премій із залученням брокерів. Це пояснюється змінами нарахування податку на прибуток, у зв'язку з чим відбулось скорочення на перестраховому ринку операцій по передачі премій у перестраховання як резидентам, так і нерезидентам.

Таким чином, перестрахова діяльність на вітчизняному перестраховому ринку здійснюється переважно через взаємний обмін ризиками, що перешкоджає розвитку посередницької діяльності та конкуренції на ньому. Лише залучившись іноземним досвідом, вітчизняний ринок перестраховання можна буде активізувати та забезпечити умови ефективного входження у міжнародне страхове середовище.

Література

1. Підсумки діяльності страхових компаній за I квартал 2015 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://forinsurer.com/files/file00554.pdf>.
2. Інформація про посередницькі послуги у страхуванні та/або перестрахованні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nfp.gov.ua/content/informaciya-pro-poserednicki.html>.